

NASZE AUTORYTETY

DR INŻ. MARZENA SUCHOCKA

Patrzycie na dowolne drzewo i co widzicie? Niektórzy odpowiedzą z lekceważeniem, że drzewo – to drzewo, nic nadzwyczajnego: liście, gałęzie, pień i kora. Inni, bardziej zaangażowani podadzą nazwę danego gatunku, np.: to dąb, albo buk czy sosna. Jeszcze inni zauważą, że drzewa mają liście albo igły. Ja podpowiem Wam, że drzewo to prawdziwy cud przyrody i trzeba je postrzegać jako coś właśnie nadzwyczajnego. Drzewa są fabryką tlenu, ale też APARTAMENTEM. Co to oznacza? Koniecznie przeczytajcie opowieść Pani Dr inż. Marzeny Suchockiej, architekta krajobrazu, dendrologa, ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Pani doktor zajmuje się drzewami w miastach i ich ochroną. Zna tajemnice drzew, jak nikt inny.

APARTAMENT WIELOPOZIOMOWY DRZEWO SĘDZIWE I JEGO MIESZKAŃCY

Wyjątkową wartością starych drzew nie jest wyłącznie ich wiek. Drzewa sędziwe, dziuplaste, z martwym drewnem są zamieszkiwane przez wiele gatunków. Mówi się o tysiącach gatunków, dla których drzewo stanowi dom. Dlatego też często jest porównywane z apartamentowcem o lokalach w żywym i martwym drewnie. W dziuplach i przestrze-

niach między korzeniami schronienie znajdują liczne płazy (np. traszka zwyczajna – *Lissotriton vulgaris*) i gady (zaskroniec zwyczajny – *Natrix natrix*). Ptaki, zamieszkują zarówno gniazda w konarach, jak i dziuple. Nie sposób nie wspomnieć też o nietoperzach, zasiedlających wypróchniałe wnętrza pni i nierzadko tworzących kolonie zło-

Owocniki grzybów rozwijających się na martwym drewnie – na zdjęciu wroślak różnobarwny. Rozkład powodowany przez grzyba wewnątrz pnia sprzyja powstawaniu dziupli

Rysunek: Życie „apartamentu” – dziupli w drzewie, rozpoczyna dzięcioł, który ją wykuwa. Wysiada w niej jaja. W następnym etapie dziuplę zasiedlają pszczoły, nietoperze i inne organizmy. W dziupli z czasem powstaje próchnowisko z owadami rozwijającymi się w próchnie – takimi jak larwy chronionego gatunku, pachnicy dębowej.

żone z setek osobników. Na drzewach bytują i zdobywają tam pokarm również wiewiórki pospolite (*Sciurus vulgaris*), i kuny leśne (*Martes martes*). W dziuplach, na korzeniach i w koronie drzew, znajdziemy niezliczone gatunki grzybów. Są wśród nich: grzyby pasożytnicze (rozwijające się na drzewie jako żywicieli lub w jego wnętrzu i żyjące jego kosztem), saprotroficzne (rozkładające martwą materię organiczną) i symbiotyczne (współżyjące z danym drzewem). Zjawisko polegające na współżyciu korzeni roślin naczyniowych z grzybami nazywa się mykoryzą. Na pniach i konarach drzew znajdziemy też porosty, glony i mchy. Drzewa są też oczywiście domem dla nie wymienionych

Część pnia martwego drzewa, zasiedlonego przez ptaki i inne organizmy

Dziuple na pniu żywego drzewa nad rzeką Drawą – jak widać jest ich wiele i jak w wieżowcu leżą one jedne nad drugimi

jeszcze przeze mnie grup organizmów ze świata zwierzęcego np. skorupiaków, pajęczaków, owadów. Wśród nich jest wiele gatunków chronionych, takich jak np. kozioróg dębosz (*Cerambyx cerdo*) – tego akurat w Drawieńskim Parku Narodowym nie stwierdzono, czy pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*) – a ten gatunek w Parku występuje.

Wszystkie trudne, wyżej wymienione wyrazy i ich pełne znaczenie poznacie w szkole na lekcjach biologii. Bądźcie wtedy uważni i pilnie słuchajcie. To ważne sprawy w przyrodzie.

Obecność owadów, przykładowo larw pachnicy w próchnowisku jest korzystna dla żywotności i stabilności drzewa. Wynika to chociażby z faktu, że dziupla wypełniona próchnem nie wysycha, co zapobiega pękaniu drewna, pędraki chrząszczy żywią się częściowo strzępkami grzybni, ograniczając jej rozwój. Bez obecności dziupli na drzewach rosnących w lesie, ale też w mieście, wiele zwierząt nie miałoby gdzie odchowić młodych, wiele gatunków nie znalazłoby miejsca do zimowania i schowania zapasów.

Złamany pień martwego drzewa z widocznymi owocnikami grzybów – hubiaka pospolitego

Rozkład drewna przez grzyby zwiększa stopień różnorodności biologicznej poprzez chociażby powstawanie dziupli. Dziupla często, niepotrzebnie, postrzegana jest jako zagrożenie, a drzewa dziuplaste są wycinane. Tak w parku narodowym nie postępujemy. Im drzewo jest starsze, o większym obwodzie pnia i niższe, tym mniejszej grubości ścianki zdrowego drewna wymaga utrzymanie jego stabilności. Drzewa sędziwe są jednocześnie magazynem dwutlenku węgla uwiecznionego w drewnie, co zmniejsza ilość tego gazu cieplarnianego w powietrzu.

Drodzy czytelnicy, jeśli uważnie przeczytaliście powyższy tekst, to zachęcamy do wzięcia udziału w konkursie, o którym więcej dowiecie się na ostatniej, 24 stronie naszego kwartalnika.

Autor tekstu, rysunku i fotografii:
Dr inż. Marzena Suchocka

